O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT MOLIYA INSTITUTI

O'quv-uslubiy boshqarma
tomonidan ro'yxatga olindi
№ 2014000142
2014 yil 20 iyun

Institut Kengashining
№1 sonli qarori bilan
TASDIQLANGAN
(2014 yil 23 avgust)

DINSHUNOSLIK

ISHCHI O'QUV DASTURI

Oliy ta'limning

Bilim sohasi:	100000- Ta'lim;
	200000–Gumanitar soha.
Ta'lim sohasi:	110000 –Pedagogika;
	230000 –Iqtisod.
Ta'lim yo'nalishi:	Institutda tayorlanayotgan barcha ta'lim yo'nalishlari uchun

Toshkent-2014

Fanning ishchi o'quv dasturi o'quv, ishchi o'quv reja va o'quv dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:
Masharipov I. – "Falsafa va O'DJQNA" kafedrasining mudiri, s.f.n. dots
Abdullaev A.– "Falsafa va O'DJQNA" kafedrasi katta o'qituvchisi
Raxmanov A.. – "Falsafa va O'DJQNA" kafedrasi katta o'qituvchisi

Taqrizchilar:
O'.Yusupov – Nizomiy nomli TDPU "O'DJQNA" kafedrasi dotsenti, f.f.n.
T. Norboyev– "Falsafa va O'DJQNA" kafedrasi dotsenti, f.f.n. dots

Kafedra yig'ilishining 2014 – yil 30.05 №14 sonli bayonnomasi bilan muhokamadan o'tgan va institut Ilmiy – uslubiy kengashida muxokama etishga tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri **I.Masharipov**

"Sug'urta" fakulteti Ilmiy – uslubiy kengashida muxokama etilgan va Toshkent moliya instituti Ilmiy – uslubiy kengashida muxokama etishga tavsiya etilgan. (2014 – yil "14" 06 dagi "11"-sonli bayonnoma)

Fakultet dekani **D.Rustamov**

Fanning ishchi o'quv dasturi Toshkent moliya instituti Ilmiy – uslubiy kengashida muxokama etilgan va nashrga tavsiya qilingan (2014– yil "__" _____dagi "__"-sonli bayonnoma).

Kelishildi:
O`quv ishlari bo`yicha prorektor **A.Karimov**

KIRISH

1.1 Fanning maqsadi va vazifalari.

"Dinshunoslik" fanining asosiy maqsadi talabalarga milliy va diniy qadriyatlarning tarixan mushtarakligi, ularning umuminsoniy qadriyatlar bian uyg'unligi, bu qadriyatlarning hozirgi mustaqil O'zbekiston sharoitidagi ahamiyatini yanada aniqroq yoritib berib, ularda dinga nisbatan to'g'ri yondashuvni shakllantirish va jamiyat uchun yuksak ma'naviyatli kadrlarni tarbiyalashdan iborat.

Fanning vazifasi: talabalarni turli dinlarning kelib chiqishi, taraqqiyoti tarixi, ta'limoti, asosiy manbalari, hozirgi davrdagi holati, ma'lum xalq hayotida tutgan o'rni haqida umumiy ilmiy tushunchalar berib, ularda mazkur din vakillarini har tomonlama chuqurroq tushunib etish va ular bilan muloqot qilishda o'zlarining buyuk ma'naviyat egasi ekanliklarini namoyon qilishlari uchun etarli bilim berish, shuningdek, ajdodlar merosini o'rganish va o'rgatish asosida yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ularda o'zlikni anglashni shakllantirishdan iborat.

Har bir mavzu yakunida ta'lim texnologiyalari keltirilgan va ularni qo'llash yuzasidan aniq tavsiyalar mazkur fandan ishlab chiqilgan modul tizimida electron majmuada bayon etilgan.

1.2. Fanni o'zlashtirgan talabaning malakaviy darajasi:

"Dinshunoslik" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- dinning umumiy ta'rifi, uning kelib chiqishi, ta'limoti, muqaddas manbalari, yo'nalishlari, jahonda mavjud bo'lgan dinlarning mushtarak xususiyatlari, dinlar, ulardagi oqimlar va mazhablar, dinning jamiyatdagi vazifalari, dunyoning konfessional xaritasi, dunyo xalqlarining dinga bog'liq qadriyatlari to'g'risida , din va qonun o'zaro munosabatlari, O'zbekiston Konstitutsiyasi va "Vijdon erkinligigi va diniy tashkilotlar to'g'risida" gi Qonun haqida bilishi kerak;
- Dinning insoniyat tarixiy taraqqiyotida tutgan o'rni, uning insoniyatga o'tkazgan ijtimoiy-psixologik ta'siri, birlashtiruvchilik, qonunlashtiruvchilik, tartibga soluvchilik, tasalli beruvchilik kabi jamiyatdagi vazifalari, dunyo madaniyati va san'ati sohalarining shakllanishida dinning o'rnini hamda buddizm, xristianlik, islom kabi jahon dinlari va konfutsiychilik, yahudiylik kabi milliy dinlarning kelib chiqishi, ta'limoti, muqaddas manbalari va hozirgi zamonda tutgan o'rnini, diniy marosimlarni ajrata olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;
- Diniy bag'rikenglik tamoyillariga amal qilish, dunyoqarashlar erkinligini ta'minlash jarayonida jamiyatning boshqa a'zolarini barkamol shaxs sifatida shakllanishiga ko'maklashish,

Vataniga va milliy qadriyatlariga sadoqatli, har tomonlama etuk komil insonlarni tarbiyalash malakalariga ega bo'lishi kerak.

1.3. Fanning o'quv rejasidagi fanlar bilan bog'liqligi

Dinshunoslik fani tarix, falsafa, fiziologiya, etnografiya, ijtimoiy psixologiya, ma'naviyat asoslari kabi bir qator fanlar bilan uzviy bog'liq bo'lib, ular bilan uyg'unlashtirilgan holda o'qitiladi.

1.4. Fanni o'qitishda qo'llaniladigan yangi pedagogik texnologiyalar va ularning mazmun-mohiyati.

"Dinshunoslik" fanining ma'ruza mashg'ulotlarida ma'lumotlarni ko'rgazmali taqdim etish usullari va vositalari:

- Insert jadvali;
- Mustaqil o'qish, ma'ruza tinglash jarayonida oldinadigan ma'lumotlarni yaxlit bir tizimga keltirishga imkoniyat yaratadi;
- Oldindan olingan ma'lumotni yangisi bilan o'zaro bog'lash qobilyatini shakllantirishga imkon beradi.
- Klaster (Klaster – tutam, bog'lash);
- Toifali jadval:
- Toifa – mavjud holat va munosabatlarni aks ettiradigan belgi (umumiy)
- Ajratilgan belgilarga ko'ra olingan ma'lumotlarni birlashtirishni ta'minlaydi.
- Tizimli mushohada qilish, ma'lumotlarni tarkiblashtirish va tizimlashtirish ko'nikmasini rivojlantirdi.
- Kontseptual jadval:

O'rganilayotgan hodisa, tushuncha, qarash, mavzu va shu kabilarni ikki va undan ortiq jihat bo'yicha taqqoslash imkonini beradi. Tizimli mushohada qilish, ma'lumotlarni tarkiblashtirish va tizimlashtirish ko'nikmasini rivojlantiradi.

Dinshunoslik fanining amaliyot mashg'ulotlarida muammoni jamoaviy tarzda hal etishning usullari va vositalari.

«Dinshunoslik» fanining **amaliyot mashg'ulotlarida** muammoni jamoali tarzda xal etishning usullari va vositalari:

Aqliy hujum:

Bu uslubda qo'yilgan savol, maummo, masalani butun guruh bilan birgalikda muhokama kilinadi. U talabalarni o'quv jarayonida mashg'ulotlar faol qatnashishlarini topish va bayon qilish chog'ida boshqalarni ham fikrini jalb qilish, o'z fikrlarini aytishga yo'naltiruvchi metoddir.

Bahs:

O'z fikrini ifoda etishni xoxlovchilar orasida biron bir munozarali masalani muhokama kilish, xaqiqatni aniqlash va to'g'ri qarorni qabul qilish.

Muzokaralar:

Eshitish aniq tashkil etilgan ikki tomon fikrlari almashinuvi.

Pinbord texnikasi:

Muammoni hal etish bo'yicha g'oyalarni tizimlashtirish va guruhlashtirish va yagona nuqtai nazarni ishlab chiqish imkonini beradi.

Delfi texnikasi:

Muammoni hal etishning jamoali baholash va tanlash imkonini beradi.

***6-6** texnikasi:*

Qo’yilgan muammoni xal etish buyicha jamoa tomonidan ifodalangan variantlardan eng yaxshisi baholanadi va tanlanadi, keyin quyidagi xarakatlar algoritmga muvofiq ma’lum belgilar bo’yicha guruhlanadi.

Keys stadi.:

Talabalarni qaror qabul qilishga o’rgatishda muammoli vaziyat hosil kilib, uni echishni o’rganish metodi.

Talabalarga ushbu fanni o’zlashtirishda mavjud o’quv adabiyotlaridan, elektron darslik, testlar majmuasi va boshqa manbalardan foydalanish tavsiya etiladi

1.1. Institutda o’qitilayotgan barcha ta’lim yo’nalishlari uchun

t/r	Fan mavzularining nomi	Jami soatlar	Shu jumladan		
			Ma’ruza	Amaliy mashg’ulot	Mustaqil ta’lim
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1	Dinshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Dinning ibtidoiy shakllari. Milliy dinlar.	**10**	4	2	4
2	Zardushtiylik va buddaviylik	**5**	2	2	4
3	Xristianlik	**5**	2		
4	Islom dini.	**6**	2	2	2
5	Islom dini manbalari va hozirgi zamon	**5**	2	2	4
5	Islomdagi mazhablar va g’oyaviy-siyosiy oqimlar	**5**	2		
7	Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar	**5**	2	2	4
8	Missionerlik va prozelitizmning salbiy oqibatlari	**5**	2		
	Oraliq nazorat				
	Yakuniy nazorat				
	JAMI	**46**	**18**	**10**	**18**

Ta’lim yo’nalishli: 5230800- Soliqlar va soliqqa tortish

t/r	Fan mavzularining nomi	Jami soatlar	Shu jumladan		
			Ma’ruza	Amaliy mashg’ulot	Mustaqil ta’lim
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Dinshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Dinning ibtidoiy shakllari. Milliy dinlar.	**10**	2	2	2
2.	Zardushtiylik va buddaviylik	**5**	2	2	2
3.	Xristianlik	**5**	2	2	2
4.	Islom dini.	**6**	2	2	2

5.	Islom dini manbalari va hozirgi zamon	**5**	2	2	2
6.	Islomdagi mazhablar va g’oyaviy-siyosiy oqimlar	**5**	2	2	2
7.	Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar	**5**	2	2	2
8.	Missionerlik va prozelitizmning salbiy oqibatlari	**5**		2	2
	Oraliq nazorat				
	Yakuniy nazorat				
	JAMI	**46**	**14**	**16**	**16**

2. O'QUV MATERIALLARI MAZMUNI
2.1. MA'RUZA MASHG'ULOTLARI

2.1.1. Dinshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Dinning ibtidoiy shakllari. Milliy dinlar.

Dinshunoslik fanining maqsadi va vazifalari Dinshunoslik fanini o'qitishdan ko'zda tutilgan asosiy maqsad. Dinshunoslikni milliy istiqlol g'oyasi hamda umummilliy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirgan holda olib borish. Dinning jamiyatdagi funktsiyalari.

Din ijtimoiy hodisa sifatida. Dinning ijtimoiy vazifalari: kompensatorlik; integratorlik; regulyatorlik; legitimlovchilik funktsiyalari.

Diniy ong asoslarining shakllanishi. Totemizm. Animizm. Shamanizm (magiya). Fetishizm. Yahudiylikning vujudga kelishi va ta'limoti. Yahudiylikda messiya - xaloskorning kelishi haqidagi ta'limot. Braxmanlik. Konfutsiylik. Daosizm.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari : insert jadvali, toifali jadval, kontseptual jadval, klaster.

(R1, R9, R10, R11,R12, R13, R15, D1, D3, D4, Q4, Q30)

2.1.2. Zardushtiylik va buddaviylik.

Zardushtiylikning kelib chiqishi va shart-sharoitlari. "Avesto" zardushtiylikning asosiy manbai va muqaddas kitobi. Buddaviylik dini va uning kelib chiqishi.

"Tripitaka" buddaviylik dinining manbai va ta'limoti sifatidaBuddaviylik asoschisining shaxsi. Buddaviylik ta'limoti. Meditatsiya. Buddaviylikning tarqalishi. Buddaviylik manbalari. Budda Shakyamuning hayoti va ta'limoti. Rohiblar va xonaqohlar. «O'tkinchi dunyo» haqidagi tasavvurlar. Axloq. Buddaviylikning Markaziy Osiyodagi inqirozi (V-VIII asrlar). Buddaviylik g'oyalarining boshqa dinlarga ta'siri. Hozirgi zamonda buddaviylik.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: klaster, toifali jadval, BBB jadval, aqliy hujum.

(R1, R4, R11, R15, D1, D2, D3,D6, Q8, Q34)

2.1.3. Xristianlik.

Iso hayotiga doir ilmiy bahslar. Yahudiylik (iudaizm) doirasida ilk xristian jamoasi. Muqaddas kitoblar. Asosiy aqidalar va amallar. Ruhoniylar va jamoa. Cherkov tashkiloti. Ilohiyot ilmi sohasidagi maktablar. Diniy Dinshunoslik. Xristian cherkovidagi bo'linishlar. Cherkov tarixi. Xristianlikda gumanizm ta'limotining paydo bo'lishi. Katoliklar, ortodokslar, protestantlar. Rohiblik. Xristian dini va san'at. Hozirgi zamonda xristian dini.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: insert jadvali, bumerang, aqliy hujum, blits.

(R1, R2, R11, R14, D1, D3, D6, Q5, Q32)

2.1.4. Islom dini.

«Johiliya» davri arablarining diniy an'analari va ko'p xudolik. Arabiston yarim orolidagi totemizm, fetishizm, animizm va o'tmish avlodlarga sig'inish diniy shakllarining qoldiklari. Arabiston yarim orolidagi qadimiy dinlar: yahudiylik; xristianlik. Muhammad ibn Abdulloh - din da'vatchisi va davlat arbobi. Hiro g'orida vahiyning nozil bo'la boshlashi. Yashirin targ'ibotning boshlanishi. Musulmonlar. «Isro va Me'roj» voqeasi. Madinaga hijrat. Ilk islom davlatchilik munosabatlarining vujudga kelishi, qariyb 23 yil davomida din

me'yorlarining tadrijiy shakllana borishi. Makkaning fath etilishi. Islomdagi bag'rikenglik tamoyillari. Islom va hozirgi zamon.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: klaster, aqliy hujum, blits, krossvord

(R2, R9, R11, R13, R15, D1, D2, D6, Q9, Q27, Q29, Q39)

2.1.5. Islom dini manbalari va hozirgi zamon

Qur'onning 23 yil davomida nozil bo'lishi. "Qur'on" so'zining ma'nosi. Uning tarkibi. Islom ta'limotining vujudga kelishi. Suralarning nozil bo'lish tarkibiga qarab taqsimlanishi. Makka suralari. Madina suralari. Toshkentdagi Usmon Musxafining tarixi.Muhammad Alayhissalom, uning hayoti, ta'limoti. "Qur'oni Karim", hadislar, qiyos, ijmo – islom dinining asosiy manbalari sifatida. Hozirgi zamonda islom va yoshlar ma'naviyati. Islom dinining tarqalishida O'rta Osiyolik muhaddislar va tafsirshunoslarning tarixiy xizmatlari. Imom al-Buxoriy – buyuk muhaddis.Islom ta'limotining keyingi davrdagi taraqqiyoti va axloq me'yorlarini ishlab chiqishda hadislarning o'rni. Tasavvuf ta'limoti. Hozirgi zamonaviy tariqatchilik.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: BBB jadvali, klaster, toifali jadval

(R2, R11, R14, D1, D2, D6, Q9, Q12, Q28, Q38)

2.1.6. Islomdagi mazhablar va g'oyaviy-siyosiy oqimlar

Islomdagi yo'nalishlar. Siyosiy partiya, harakat, firqa va guruhlar. Aqidaviy ta'limotlar. Fiqhiy mazhablar. Islomdagi ilk bo'linishlarning boshlanishi. Mo''taziliylik asoschisi va ta'limotlari. Shia yo'nalishining mazhab va ta'limotlari. Sunniylik aqidasi va mazhablari. Tasavvuf yo'nalishi va ta'riqatlari. Yassaviya, Kubraviya, Naqshbandiya tariqatlari.

Vahhobiylik harakatining kelib chiqishi. Vahhobiylikning Markaziy Osiyoda tarqalishi. Panislomizm, panarabizm, panturkizm tushunchalari.

Fundamentalizmning vujudga kelishi.Birinchi jahon xristian fundamentalistlari assotsiasiga asos solinishi. Ekstremizmni keltirib chiqaruvchi omillar.Terrorizmga qarshi kurashda ma'rifiy islomning roli. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida milliy va diniy ruhdagi siyosiy partiyalar tuzishning taqiqlanishi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: klaster, toifali jadval, kontseptual jadval, aqliy hujum, BLOT –tahlil jadvali.

(R1, R2, R11, R13, D1, D2, D5, Q5, Q7, Q10, Q31, Q33, Q4)

2.1.7. Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar. Missionerlik va prozelitizmning salbiy oqibatlari

Vijdon erkinligi – diniy e'tiqod erkinligi. O'zbekiston Respublikasida vijdon erkinligining qonunan kafolatlanishi.

Mustaqillik va din. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi tomonidan vijdon erkinligining kafolatlanishi. «Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida»gi yangi tahrirdagi yangi tahrirdagi qonunning qabul qilinishi.

Barkamol insonni shakllantirish O'zbekiston mustaqilligini mustahkamlashning nazariy asosi ekanligi. Imonli, komil insonlarni tarbiyalash O'zbekiston mustaqil kelajagi uchun kafolat ekanligi.

Missionerlikning kelib chiqishi. Maqsad va g'oyasi. Dastlabki missionerlik faoliyati. Prozelitizm. Prozelitizm keltirib chiqarayotgan salbiy oqibatlar.Milliy qadriyatlarga salbiy ta'siri. Missionerlikka qarshi kurashning mafkuraviy va huquqiy asoslari. O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan diniy konfessiyalar. Markaziy Osiyo mintaqasida missilnerlik harakatlarini kuchaytirishga urinishlar. Diniy ma'rifat va bag'rikenglik – konfessiyalararo hamkorlik va barqaror taraqqiyot omili.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: insert jadvali, toifali jadval, kontseptual jadval, klaster, BBB jadvali.

(R1, R2, R5, R6,R11, R13, R14, D1, D3, D4, Q30, Q33, Q40)

2.2. SEMINAR MASHG'ULOTLARINI TAShKIL ETISh BO'YIChA KO'RSATMALAR

2.1.1. Dinshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Dinning ibtidoiy shakllari. Milliy dinlar.

1. Dinshunoslik fanini o'qitishdan ko'zada tutilgan asosiy maqsad.
2. Dinning jamiyatdagi vazifalari.
3. Dinning ibtidoiy shakllari.
4. Milliy dinlar. Ularning vujudga kelishi va shakllanishi.
5. Mustaqillik yillarida O'zbekistonda dinga berilayotgan e'tibor.

(R1, R9, R13, R15, D1, D3, D4, Q4, Q30)

2.2.2. Zardushtiylik va buddaviylik

1. Zardushtiylikning kelib chiqishi va shart-sharoitlari.
2. "Avesto" zardushtiylikning asosiy manbai va muqaddas kitobi.
3. Buddaviylik dini va uning kelib chiqishi.
4. "Tripitaka" buddaviylik dinining manbai va ta'limoti sifatida.

(R1, R4, R11, R15, D1, D2, D3,D6, Q8, Q34)

2.2.3. Xristianlik.

1. Xristianlik dining vujudga kelishiga sabablari.
2. Iisus (Iso Masix) hayoti va ta'limoti.
3. Xristian dinining yo'nalishlari: provaslavlar, katoliklar va protestantlar.
4. Xristianlik dinining manbalari: Tavrot va Injil.

(R1, R2, R11, R14, D1, D3, D6, Q5, Q32)

2.2.4. Islom dini.

1. Islom ta'limotining vujudga kelishi.

2. Muhammad Alayhissalom, uning hayoti, ta’limoti.
3. Islom dinining tarqalishi.
4. O’zbekistonda davlat va din o’rtasidagi munosabatlar.

(R2, R9, R11, R13, R15, D1, D2, D6, Q9, Q27, Q29, Q39)

2.2.5. Islom dini manbalari va hozirgi zamon.

1. “Qur’oni Karim”, islom dinining muqaddas manbaasi sifatida.
2. Hadislar va ularning ma’naviy ahloqiy ahamiyati.
3. Islom dinidagi oqimlar va mazhablar.
4. Hozirgi zamonda islom va yoshlar ma’naviyati.

(R2, R11, R14, D1, D2, D6, Q9, Q12, Q28, Q38)

2.2.6. Islomdagi mazhablar va g’oyaviy-siyosiy oqimlar Islomdagi asosiy yo’nalishlar

1. Sunniylik mazhablari
2. Islomdagi g’oyaviy-siyosiy oqimlar
3. Zamonaviy diniy-ekstremistik oqimlar

(R1, R2, R11, R13, D1, D2, D5, Q5, Q7, Q10, Q31, Q33, Q40)

2.2.7. Vijdon erkinligi, diniy tashkilotlar .

1.Vijdon erkinligi diniy e’tiqod erkinligi sifatida.
2.Ma’naviyatning tarixan qaror topib borishida madaniyat va dinning o’rni.
3.Imonli, komil insonlarni tarbiyalash O’zbekiston mustaqil kelajagi uchun kafolat ekanligi.

(R1, R2, R5, R11, R13, R14, D1, D3, Q30)

2.2.8. Missionerlik va prozelitizmning salbiy oqibatlari

1. Missionerlikning kelib chiqishi, maqsad va g’oyalari.
2. Prozelitizm keltirib chiqarayotgan salbiy oqibatlar.
3. Missionerlikning mintaqaviy xususiyatlari.
4. Missionerlikni oldini olishning huquqiy asoslari.

(R1, R2, R6, R13, R14, R15, D1, D3, D4, Q5, Q6, Q7, Q33, Q40)

III.I Mustaqil ta’limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Mustaqil ish uchun ajratilgan soatlarni talaba o’zlashtirishi uchun ularga referat yoki mustaqil ish shaklida mavzular taqsimlab beriladi. U talabalarning nazariy bilimlarini mustaxkamlash va kengaytirishga, o’qitilayotgan va o’tilgan mavzularni kengroq va chuqurroq o’rganishga hamda dunyo qarashini yana ham kengaytirishga yordam beradi. Shuningdek, mustaqil ta’limga mo’ljallangan topshiriqlar ma’ruza, amaliy, seminar mashg’ulotlarga tayyorgarlik ko’rishga qaratilgan. Bundan tashqari talabalar, ayrim nazariy mavzularni o’quv adabiyotlari yordamida mustaqil o’zlashtirishlari natijasida ilmiy maqolalar tayyorlashlari mumkin, hamda

ilmiy – amaliy konferentsiyalarda ilmiy ma’ruzalar qilishlari mumkun. Referat, taqdimot, ma’ruzalar kafedra tamonidan belgilab berilgan xajmda bo’lishi kerak.

“Dinshunoslik” fani bo’yicha mustaqil ta’limning mazmuni

№	Fan bo’yicha mazmuni	Mustaqil ta’limga oid bo’lim va mavzulari	Mustaqil ta’limga oid topshiriq va tavsiyalar	Bajarish muddatlari
1.	Dinshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Dinning ibtidoiy shakllari. Milliy dinlar.	Dinning mohiyati, maqsad va vazifalari	Taqdimot tayyorlash	Mavzu yakunida
2.	Zardushtiylik va buddaviylik	Zardushtiylik va buddaviylik dinlarining kelib chiqishi, ta’limoti	Slayd tayyorlash	Amaliy mashg’ulot davomida
3.	Xristianlik	Xristianlika dinining kelib chiqishi, asosiy oqimlari, ta’limoti	Taqdimot va slayd tayyorlash	Oraliq baxolashda
4.	Islom dini.	Islom dinining kelib chiqishi, ta’limoti, yo’nalishlari	Keys staid tayyorlash	Mavzu yakunida
5.	Islom dini manbalari va hozirgi zamon	Islom dini manbalari, Qur’on va Xadis	Taqdimot va slayd tayyorlash	Amaliy mashg’ulot davomida
6.	Islomdagi mazhablar va g’oyaviy-siyosiy oqimlar	Islomdagi mazhablar, diniy-siyosiy oqimlar va ularga qarshi kurash	Taqdimot va slayd tayyorlash	Mavzu jarayonida
7.	Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar	O’zbekiston res Konstitutsiyasi va dinshunoslik fani	Taqdimot va slayd tayyorlash	Amaliy mashg’ulot davomida
8.	Missionerlik va prozelitizmning salbiy oqibatlari	Missionerlik va prozelitizmga qarshi kurashda milliy g’oyaning o’rni	Taqdimot va keys stadi tayyorlash	Mavzu yakunida

4. REYTING BAHOLASH TIZIMI
4.1. Reyting nazorati jadvali
Bakalavriatning barcha ta’lim yo’nalishlari uchun

Semestr xaftalari											Attestatsiya 21-22	Ballar (maks)	Saralash bali
Reyting nazorat turlari	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18-ta’til**	**19-ta’til**	**20**		

ON	**0-35**						x	**35**	**39**
JN	**7**	**7**	**7**	**7**	**Ta'til**	**7**	x	**35**	
∑ (JN+ON)	**70**						x	**70**	
YaN							**30**		**0**
JAMI	**100**								**55**

Ta'lim yo'nalishli: 5230800-Soliqlar va soliqqa tortish

Reyting nazorat turlari	Semestr xaftalari											Attestatsiya 22-23	Ballar (maks)	Saralash bali
	10	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18-ta'til**	**19-ta'til**	**20**	**21**			
ON	**0-35**												x	**35**	**39**
JN	**4.5**	**4.5**	**4.5**	**4.5**	**4.5**	**4.5**	**4**		**Ta'til**		**4**		x	**35**	
∑ (JN+ON)	**70**												x	**70**	
YaN													**30**		**0**
JAMI	**100**														**55**

4.2. JN bo'yicha baholash mezonlari

JNda amaliy mashg'ulotlar bo'yicha jadvalda keltirilgan semestr haftalari kesimida har bir mashg'ulotda talabaning o'zlashtirishiga mos ravishdagi mezon asosida 0-4.5 (yoki 4), jami 0-35 ballgacha jamlanishi belgilangan. JN bo'yicha 0-4.5(0-4) ballik tizimdagi mezonlar semestr boshida talabalar e'tiboriga etkaziladi.

4.3. ON bo'yicha baholash mezonlari

ON ma'ruza mashg'ulotlari materiallari asosida bir semestr davomi 1 marta o'tkaziladi. ON bo'yicha talaba jami 0-35. Fanning o'qitilgan mavzulari bo'yicha o'zlashtirish nazorati turli shakllarda o'tkazilishi mumkin. Mazkur fandan ON test sinovi shaklida o'tkazilganda testlar soni va ularga mos ravishdagi mezon 0-35 ball kesimida kafedra tomonidan alohida belgilanadi va talabalar e'tiboriga etkaziladi.

4.4. JN va ON bo'yicha reyting ballarini umumlashtirish mezonlari

Mazkur fan bo'yicha ∑(JN+ON) 0-70 gacha bo'lgan reyting ballarini quyidagi mezonlarga muvofiq umumlashtirilishi belgilangan:

Baholash mezonlari	Reyting ballari		∑ (JN+ON)
	JN	**ON**	

“Dinshunoslik” fani mashg’ulotlari mavzulari bo’yicha har tomonlama chuqur va mukammal bilimga ega. Fan bo’yicha nazariy va amaliy mashg’ulotlarda xulosa va qaror qabul qila oladi, mustaqil mushohada yurita oladi, tasavvurga ega.	**30-35**	**30-35**	**60-70**
Fan mashg’ulotlari mavzulari bo’yicha yaxshi bilimga ega. Mashg’ulotlarda fan bo’yicha mustaqil mushohada yurita oladi, mohiyatini tushuntira oladi, tasavvurga ega.	**25-29**	**25-29**	**50-69**
Fan mashg’ulotlari mavzulari bo’yicha koniqarli bilimga ega. Mashg’ulotlarda fanning mohiyatini tushuntira oladi, tasavvurga ega.	**20-24**	**20-24**	**39-49**
Fan mashg’ulotlari mavzulari bo’yicha koniqarsiz bilimga ega. Fanning mohiyatini tushuntira olmaydi, aniq tasavvurga ega emas.	**0-19**	**0-19**	**0-38**

4.5. YaNni baholash mezonlari

YaN og’zaki, “Yozma ish” yoki “Test sinovi” shaklida 30(0-30) ballgacha belgilangan mezonlar asosida, majmuali (Yozma ish + test sinovi) shaklida 30(6/24) ballik tizim asosida o’tkaziladi.

4.6. Talabalarning fanni o’zlashtirish ko’rsatkichlarini aniqlash mezonlari

Talabalarning fan bo’yicha bilim saviyasi, ko’nikma va malakalarini nazorat qilish 0-100 ballik reyting tizimi asosida quyidagi mezonlarga muvofiq amalga oshiriladi:

Talabaning fanni o’zlashtirishini nazorat qilish mezonlari	Ballar
“Dinshunoslik” fani bo’yicha har tomonlama etarli bilimga ega. Dinning jamiyatdagi o’rnini biladi. Nazariy va amaliy mashg’ulotlarda «Dinshunoslik» fani bo’yicha bo’yicha xulosa va qaror qabul qila oladi, mustaqil mushohada yurita oladi, mohiyatini tushuntira oladi, tasavvurga ega.	**86-100**

Fan mashg'ulotlari jami mavzulari bo'yicha yaxshi bilimga ega. Mashg'ulotlarda «Dinshunoslik» fani bo'yicha mustaqil mushohada yurita oladi, mohiyatini tushuntira oladi, tasavvurga ega.	**71-85**
Fan mashg'ulotlari jami mavzulari bo'yicha koniqarli bilimga ega. Fanning mohiyatini tushuntira oladi, tasavvurga ega .	**55-70**
Fan mashg'ulotlari jami mavzulari bo'yicha koniqarsiz bilimga ega. Fan yuzasidan aniq tasavvurga ega emas, bilmaydi.	**0-54**

5. Dasturning informasion – kommunikasion va uslubiy ta`minoti

Tavsiya etilayotgan mavzular bo'yicha ta'limning zamonaviy, xususan, interfaol metodlari, pedagogik va informatsion-kommunikatsion (mediata'lim, amaliy dastur paketlari, taqdimot, elektron-didaktik) texnologiyalari majmuali tarzda qo'llanilishi nazarda tutilgan.

Rahbariy adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. –T.: O'zbekiston 2012.
2. Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida (yangi taxrir). O'zbekiston Respublikasining qonuni. T.: "Adolat", 1998.
3. "Ta'lim to'g'risidagi" qonun va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" T.: 1997.
4. Bag'rikenglik tamoyillari Dekloratsiyasi. - T.: 2002 .
5. Inson huquqlari : Universal xalqaro xujjatlar to'plami. – T.: 1996 .
6. Terrorizmga qarshi kurash to'g'risida. O'zbekiston Respublikasining qonuni. //O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Axborotnomasi 2004. 5-son.
7. Jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga va terrorizmni moliyalashtirishga qarshi kurashish to'g'risida. O'zbekiston Respublikasining qonuni. //O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Axborotnomasi 2004. 9-son.
8. Milliy g'oya targ'iboti va ma'naviy – ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. // Xalq so'zi, 2006 yil, 26-avgust.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2014 yil 19-fevraldagi PQ-2133 sonli qarori bilan "Sog'lom bola yili" Davlat dasturi
10. 2014 yil 17-yanvar Vazirlar Mahkamasining 2013 yil yakunlari 2014 yil rejalariga bag'ishlangan yig'ilishidagi ma'ruzasi
11. Prezident Islom Karimovning O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 21 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimidagi ma'ruzasi (o'quv-uslubiy qo'llanma) Toshkent 2014 yil
12. Karimov I.A. O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. T.: "O'zbekiston" 2011.
13. Karimov I. A "Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi" O`zbekiston Respblikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi va Senatining qo`shma majlisidagi ma`ruza- T.: "O`zbekiston" 2010 yil 12-noyabr.
14. Karimov I.A. Yuksak m'naviyat- engilmas kuch. T.: "Ma'naviyat" -2008.
15. Karimov I.A. Milliy istiqlol mafkurasi – xalq e'tiqodi va buyuk kelajakka ishonchdir. –T; O'zbekiston, 2000.

16. Karimov I.A. Olloh qalbimizda, yuragimizda. –T.: O’zbekiston 1999.
17. Karimov I.A. O’zbekiston XXI asr bo’sag’asida: xafsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. –T.: O’zbekiston 1997.
18. Karimov I.A. E’tiqod erkinligi qonuniy asosda bo’lsin // O’zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning Oliy Majlis XI sessiyasida so’zlagan nutqi. Xalq so’zi, 1998, 5-may.
19. Karimov I.A. O’zbek xalqi hech qachon, hech kimga qaram bo’lmaydi. – T.: O’zbekiston, 2005,-158 b.

Darsliklar va o’quv qo’llanmalar:

1.Mo’minov A., Yo’ldoshxo’jaev H., Rahimjonov D., Abdusattarov A. Dinshunoslik. Darslik / Mas’ul muharrir akad Ibrohimov N.I. – T.: Mehnat, 2004. – 296 b
2. Hasanov A., Komilov M., Uvatov U., Azimov A., Rahimjonov D., Zohidov Q Islom tarixi. Darslik. – T.: “Toshkent islom universiteti” 2008 y
3. Yo’ldoshxo’jaev H., Rahimjonov D., Komilov M Dinshunoslik. Ma’ruzalar matni. – T.: Tosh DShI nashriyoti, 2000 y.
4. Mo’minov A.Q. Dinshunoslik asoslarini o’qitish va o’rganishning yagona kontseptsiyasi. – T.: ToshDShI nashriyoti, 1999 y.
5. Islom va hozirgi zamon: o’quv qo’llanma. Mas’ul muharrir Sh.Yovqochev. – T.: “Toshkent islom universiteti” 2010 y
6. I.Jabborov., S.Jabborov. Jahon dinlari tarixi.O’quv qo’llanma. T.: O’zbekiston. 2002
7. I.Yablokov. Religiovedenie. M.1998.
8. P.Ivanov. Xristianstvo i religii mira. M.2002.
9. Sh.Yovqochev. Islom va hozirgim zamon. O’quv qo’llanma. Toshkent islom universiteti 2010 y.

Qo’shimcha adabiyotlar:

1. R.Abdullayev Qur’onshunoslik. T.: “Toshkent islom universiteti”. 2011.
2. S.Oqilov. Kalom ilmi. O’quv qo’llanma. T.: “Toshkent islom universiteti”. 2011.
3. A.Ochildiyev va boshq. Xidoyat ortiga yashiringan zalolat. O’quv qo’llanma. T.: “Toshkent islom universiteti”. 2010
4. Muqaddas dinimizga yuksak e’tibor va ehtirom. T.: “Toshkent islom universiteti”. 2010.
5. Diniy bag`rikenglik va mutaassiblik (yuz savolga - yuz javob) T.: “Toshkent islom universiteti” 2009.
6. Diniy ekstremizm va terrorizmga qarshi kurashning ma’naviy–ma’rifiy asoslari (o’quv qo’llanma) T.:2008.
7. Ochildiev A. Missionerlik: moxiyat, maqsadlar, oqibatlar va oldini olish yo’llari –T.: 2009.
8. Bag’rikenglik – barqarorlik va taraqqiyot omili. –T.: “Toshkent islom universiteti” nashriyoti matbaa birlashmasi”, 2008.
9. Toshkent islom madaniyati poytaxti. T.: “Toshkent islom universiteti” 2007.
10. Xo’jamurodov I. Bag’rikenglik: davlat va din. -T.: 2008.
11. I. Saifnazarov, T.Karomov, A.Muxtorov. Xalqimizning hamjihatligi terrorizmga qarshi kafolatdir. T.: Toshkent islom universiteti. “Yangi asr avlodi” 2007.
12. Qur’oni karim ma’nolarining tarjima va tafsiri. –T.: “Toshkent islom universiteti” nashriyot-matbaa birlashmasi, 2004.
13. N.Mamatov, V.Igoshin, G.Abdullaeva. Religiovedenie. Uchebnoe posobie T.:2006.
14. Imom al-Buxoriy. Al- adab al-Mufrad. -T.: 1993.

15. Qur'oni Karim. T.: Cho'lpon, 2002.
16. Milliy g'oya: targ'ibot texnologiyalari va atamalar lug'ati. T.: "Akademiya" 2008.
17. Falsafa: ensiklopedik lug'at. "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" 2010.
18. Xadisovedenie T.: "Islam" 2012.
19. E.Torchinov. Daotsizm. M.1998
20. At-Termiziy. Sahih at-Termiziy / A.Abdullo tarjimasi. – T.: G'.G'ulom nomli "Adabiyot va san'at" nashriyoti, 1993.
21. Abu Abdulloh Muhammad ibn Ismoil al-Buxoriy: 2 jildli. – T.: O'zbekiston milliy entsiklopediyasi, 2008
22. Abu Rayxon Beruniy. Qadimgi xalqlardan qolgan yodgoliklar / Buruniy A.R. Tanlangan asarlar, 1 tom. – T.: 1968.
23. Bolshakov O.G. Istoriya Xalifata. 1-3 chasti. – M., 1997.
24. Istoriya religii narodov Tsentralnoy Azii. Otv. Redaktor dots Sh.A.Yovkachev. – Tashkentskiy gosudarstvenniy institut vostokovedeniya, 2006.
25. Imom al-Buxoriy. Al-Adab al-Mufrad. T.: O'zbekiston, 1990
26. Imom al-Buxoriy. Al-Jome as-sahih. 4 jild. T.: Qomuslar bosh tahririyati. 1991-1993.
27. Islom ma'rifati: asliyat va talqin: o'quv-uslubiy qo'llanma / Mas'ul muharrir Usmonxon Alimov. – T.: "Toshkent islom universiteti" 2011. – B.158
28. Ismoil Mahdum. Toshkentdagi Usmon Musxafining tarixi. T.: Movaraunnaxr 1995.
29. Islom. Entsiklopediya. A-H / Z.Husniddinov tahriri ostida. – T.: "O'zbekiston milliy entsiklopediyasi" 2004. – 320 b
30. Ma'naviy va diniy etuklik-davr talabi / to'plovchilar: Z.Islomov., Sh.Shojalilov. mas'ul muharrir R.V.Abdullaev. – T.: "Toshkent islom universiteti" 2009.
31. Komilov N. Tasavvuf yoki komil inson axloqi. – "Yozuvchi", 1996
32. Karamatov H. O'zbekistonda moziy e'tiqodlar tarixi. – T.: "Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti" 2008
33. Karimov A. Diniy muttaasiblikning tarixiy ildizlari va va zamonaviy ko'rinishlari. O'quv-uslubiy qo'llanma – T.: Movaraunnaxr, 2011
34. Markaziy Osiyo dinlari tarixi. / mas'ul muxarrir dots Sh.A.Yovqochev. – T.: Toshkent davlat sharqshunoslik instituti, 2006
35. Konfutsiy. Izrecheniya. – M., 1994
36. Kon-Sherbok D., Kon-Sherbok L. Iudaizm i xristianstvo. Slovar. – M. 1995.
37. Rahimjonov D.,muratov D. Hadisshunoslik. O'quv qo'llanma. Toshkent islom universiteti. 2010 y.
38. Qur'oni Karim ma'nolarining tarjimasi va tavsifi. / tarjima va izohlar. Muallif Abdulaziz Mansur. "Toshkent islom universiteti" 2009 y.
39. Hasanov A.A. Qadimgi arabiston va ilk islom: 1 kitob. Johiliya asri // Tahrir hayati. H.Karamatov., N.Ibrohimov., Z.Husniddinov va boshq. /. – T.: "Toshkent islom universiteti" 2001 y.
40. Husniddinov Z.M. Islom – yo'nalishlar, mazhablar, oqimlar. – T.: Movaraunnaxr, 2000
41. Radugin A.A. Vvedenie v religovedenie: teoriya, istoriya i sovremennie religii. M., 1996.

Elektoron ta'lim resurslari:

1.Xalq so'zi gazetasi – www. infoXS. Uz
2. Turkiston gazetasi – www. Turkistonsarkor.uz

3. Ma’rifat jurnali – www. ma’rifat-inform.uz
4. Moziydan sa’do jurnali – www. moziy. doctlink.net
5. Tashqi ishlar vazirligi – www. mfa. Uz
6. Ziyonet – www. ziyonet. uz
7.www.tfi.uz
8.www.darvoza.uz
9.www.cer.uz
10.http://fgsn.rudn.ru
11.http://www.philos.msu.ru
12.http://philosophy.pu.ru/
13.www.itc.ru
14.www.mirkin.ru
15.http://www.libertarium.ru
16.http://www.cepa.newschool.edu/het
17.www.religious.com